

Izvorni znanstveni rad
UDK: 94(497.5)''17'':355
355.1(497.5)(091)''17''
355.05Gregorina, T.
DOI: <http://doi.org/10.21857/m3v76tzlwy>
Priljeno: 17.2.2016.

KOTORANIN TRIPUN GREGORINA (1719-1791) - PUKOVNIK HRVATSKIH KONJANIKA (CROATI A CAVALLO)*

LOVORKA ČORALIĆ I MAJA KATUŠIĆ

SAŽETAK: Na osnovu raščlambe gradiva iz Archivio di Stato di Venezia (fond: *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli*), Državnog arhiva u Zadru (fond: *Spisi generalnih providura*), Istorijskog arhiva u Kotoru (fond: *Sudsko-notarski spisi*) i Biskupskog arhiva u Kotoru (fond: *Matične knjige župe sv. Tripuna u Kotoru*) u radu se predstavlja vojna karijera Bokelja Tripuna Gregorine od početka njegova spominjanja u službi (1736. godine - čin kapetana), preko djelovanja u činu bojnika (od pedesetih godina 18. stoljeća) do postizanja čina potpukovnika (1774). Težište istraživanja usmjereno je na vrijeme od kada je Gregorina postao zapovjednikom jedne od konjaničkih pukovnija (od 1775. godine). Posebna pozornost pridaje se osobnoj satniji kojom je izravno zapovijedao (njezino bročano stanje, zavičajno podrijetlo vojnika, promjene u sastavu ljudstva i drugo). U prilogima na kraju rada objavljuje se nekoliko popisa vojnog ljudstva satnije kojom je Tripun Gregorina osobno zapovijedao.

Ključne riječi: Mletačka Republika, Dalmacija, hrvatsko konjaništvo (*Croati a cavallo*, *Cavalleria Croati*), Tripun Gregorina, vojna povijest, povijest 18. stoljeća

Keywords: Republic of Venice, Dalmatia, Croatian cavalry (*Croati a cavallo*, *Cavalleria Croati*), Tripun Gregorina, military history, history of the 18th century

* Ovaj je rad sufinancirala Hrvatska zaklada za znanost projektom pod brojem 3675.

Lovorka Čoralić, znanstvena savjetnica u Hrvatskom institutu za povijest. Adresa: Opatička 10, 10000 Zagreb. E-mail: lovorka@isp.hr

Maja Katušić, znanstvena suradnica u Hrvatskom institutu za povijest. Adresa: Opatička 10, 10000 Zagreb. E-mail: mkatusic@isp.hr

Uvod: Croati a cavallo - elitna mletačka prekojadranska postrojba

Hrvatsko konjaništvo (*Croati a cavallo, Cavalleria Croati*) ubrajalo se, uz albansko i talijansko pješaštvo (*Soldati Albanesi, Fanti Italiani*), kao i mornaričko pješaštvo (*Fanti Oltramarini*) u najelitnije mletačke prekomorske vojne jedinice u ranome novom vijeku. Nastalo vjerojatno već u vrijeme prvih osmanskih provala na dalmatinsko (ponajprije zadarsko) područje (15. stoljeće), hrvatsko je konjaništvo dalo zapažen prinos u stoljećima protuosmanskih ratova u Dalmaciji (Kandijski rat 1645-1669; Morejski rat 1684-1699; Drugi morejski rat 1714-1718), a njihove su jedinice djelovale i duž cijelog mletačkog bojišta na istočnom Jadranu, kao i u utvrdama diljem Veneta.¹

Gradivo o hrvatskom konjaništvu, kao i o drugim mletačkim prekomorskim vojnim snagama, pohranjeno je u središnjoj državnoj pismohrani u Mlecima (Archivio di Stato di Venezia, dalje: ASV) u sklopu fonda *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli* (dalje: *Inquisitori ... pubblici ruoli*), koji sadrži podatke o vojnom ljudstvu mletačkih pukovnija u 18. stoljeću. Iščitavanje navedenog gradiva, još uvijek nedovoljno uporabljenog u znanstvenim istraživanjima, otkriva nam niz zapaženih pojedinaca, često odvijetaka istaknutih dalmatinskih i bokeljskih (ali katkada i talijanskih i albanskih) obitelji, koji su u mletačkoj vojsci imali zapaženu ulogu i obnašali vodeće časničke činove. To su, navedimo samo nekoliko primjera za 18. stoljeće, Dalmatinci iz plemićkih obitelji Benja (*Begna*), Fanfonja (*Fanfogna*), Detriko (*Detrico*), Divnić (*Difnico*), Fenzi, bokeljske obitelji Bronza, Buća (*Bucchia*), Bujović, Burović, Paskvali (*Pasquali*), Štukanović i Vračen (*Vrachien*), ali i Albanci iz obitelji Gini i Kruta (*Crutta*).

Nastavljajući se na istraživanja započeta prije nekoliko godina, u kojima smo obradile vojno djelovanje nekoliko istaknutih visokih mletačkih časnika dalmatinskog ili bokeljskog podrijetla, kao i vojnike s istočnog Jadrana

¹ Podrobniji pregled hrvatske i inozemne literature koja se odnosi na problematiku mletačko-osmanskih ratova duž istočnog Jadrana, kao i na udio domaćih kopnenih postrojbi u mletačkoj vojsci donijela je Lovorka Čoralić u radu »Dubrovčani - vojnici u mletačkim pješačkim postrojbama (*Fanti oltramarini*) u 18. stoljeću.« *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku* 53/2 (2015): 294 (bilj. 1).

svrstane prema njihovu regionalnom podrijetlu,² u ovom ćemo se radu usmjeriti na raščlambu dokumenata koji sadrže podatke o vojnoj karijeri Bokelja Tripuna Gregorine, pukovnika hrvatskog konjaništva u posljednjim desetljećima opstojanja Serenissime. Rad se zasniva na uvidu i raščlambi gradiva iz spomenutog fonda *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli*, a kao

² Usporedi: Lovorka Čoralić i Maja Katušić, »Andrija Mladinić i Mihovil Andelo Filiberi - časnici postrojbe *Croati a cavallo* (iz društvene i vojne povijesti Dalmacije u XVIII. stoljeću).« *Povijesni prilozi* 28/37 (2009): 247-282; Lovorka Čoralić i Maja Katušić, »Od afričke obale do dalmatinske prijestolnice - mletački general Marko Antun Bubić (1735. - 1802).« *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU* 28 (2010): 139-172; Lovorka Čoralić i Maja Katušić, »Crnogorac Rade Maina - mletački general u Zadru (druga polovica XVIII. st).« *Povijesni prilozi* 29/39 (2010): 125-152; Lovorka Čoralić i Maja Katušić, »Peraštanin Tripun Štukanović - pukovnik mletačkih oltramarina (druga polovica 18. st).« *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku* 50 (2012): 385-410; Lovorka Čoralić i Maja Katušić, »Grbljani u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće).« *Istorijski zapisi* 86/3-4 (2013): 159-183; Lovorka Čoralić i Maja Katušić, »Hrvatski vojnici u posljednjim danima Mletačke Republike - kapetan Nikola Bolica i njegovi *Fanti oltramarini*.«, u: *Ascendere historiam. Zbornik u čast Milana Kruheka*, ur. Marija Karbić, Hrvoje Kekez, Ana Novak i Zorislav Horvat. Zagreb: Hrvatski institut za povijest, 2014: 197-208; Lovorka Čoralić i Maja Katušić, »Vojnici iz Ugarske u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću.« *Scrinia Sclavonica: godišnjak Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Hrvatskog instituta za povijest* 15 (2015): 89-111; Lovorka Čoralić i Maja Katušić, »Pukovnici, bojnici, kapetani - časnici iz kaštelanske obitelji Kumbat u službi Mletačke Republike (18. stoljeće).« *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru* 57 (2015): 143-181; Lovorka Čoralić, »Od zapovjednika hrvatske konjice do gorljivih autonomaša - šibenska obitelj Fenzi (XVII. stoljeće - početak XX. stoljeća).« *Povijesni prilozi* 30/41 (2011): 203-231; Lovorka Čoralić, »Crmničanin Marko Đikanović - pukovnik mletačkih prekomorskih postrojbi (*Fanti oltramarini*).« *Istorijski zapisi* 83/3-4 (2011): 63-86; Lovorka Čoralić, »Mletački pukovnik Ivan Krapović iz Maina (prva polovica 18. stoljeća).« *Arhivski zapisi* 18/2 (2011): 81-106; Lovorka Čoralić, »Šibenski plemić Nikola Divnić (1654. - 1734.) - pukovnik hrvatske lake konjice (*Cavalleria Croati*).« *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru* 54 (2012): 125-145; Lovorka Čoralić, »Mletački časnik Nikola Visković i sastav vojnoga ljudstva njegove prekomorske pukovnije početkom 18. stoljeća.« *Historijski zbornik* 65/2 (2012): 365-385; Lovorka Čoralić, »Zadarski patricij Šimun Nassi - pukovnik hrvatskih konjanika u mletačkoj vojsci (početak 18. stoljeća).« *Povijesni zbornik - godišnjak za kulturu i povijesno naslijeđe* 4/5 (2012): 7-31; Lovorka Čoralić, »Vojnici iz Hercegovine u mletačkim kopnenim postrojbama (18. stoljeće).« *Hum: Časopis Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru* 10 (2013): 162-182; Lovorka Čoralić, »Riječani u mletačkim prekojadranskim postrojbama (18. stoljeće).« *Rijeka* 18/2 (2013): 11-25; Lovorka Čoralić, »Vojnici u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama zavičajem iz Senja, Karlobaga te s područja Like i Krbave (18. stoljeće).« *Senjski zbornik* 40 (2013): 523-546; Lovorka Čoralić, »Omišani u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće).« *Omiški ljetopis* 7 (2014): 71-88; Lovorka Čoralić, »Zadarski patricij Lujo Detriko (1672. - 1749.) - zapovjednik hrvatske konjice (*Cavalleria Croati*).« *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU* 32 (2014): 99-129.

dodatan arhivski materijal poslužili su nam i *Spisi generalnih providura* (dalje: *SGP*), pohranjeni u Državnom arhivu u Zadru (dalje: *DAZd*), *Matične knjige župe sv. Tripuna u Kotoru* iz Biskupskog arhiva u Kotoru (dalje: *BAK*) te *Sudsko-notarski spisi* (dalje: *SNS*) koji se čuvaju u Istorijskom arhivu u Kotoru (dalje: *IAK*). Usporedna raščlamba viševrstnih izvora može nam pružiti zornu sliku o tijeku vojne karijere jednog od istaknutijih mletačkih časnika hrvatskog podrijetla na izmaku ranog novog vijeka. Rad ujedno teži osvjetliti neke manje poznate protagoniste hrvatske vojne povijesti ranog novovjekovlja, kao i ukazati na ulogu hrvatskih postrojbi i pojedinaca (kako visokih časnika, tako i običnih vojnika) u sustavu mletačke vojne politike tijekom prošlih stoljeća.

Obitelj Gregorina i njezini zaslužnici

Obitelj Gregorina (Grgurina, Gregorini) potječe, prema predaji, iz istarskog Kopa, odakle je u 17. stoljeću iselila u Kotor.³ Prema postojećim saznanjima historiografije, obitelj je tijekom 18. i 19. stoljeća pripadala plemstvu Poreča.⁴ U Kotoru su u prvoj polovici 18. stoljeća bilježeni kao *cittadini di questa città*, a 1755. godine agregirani su u kotorsko plemstvo.⁵ Društveni uspon obitelji razvidan je i kroz njihovu bračnu politiku. Naime, dok su u prvoj polovici 18. sklapali brakove s drugim (najčešće kotorskim) građanskim obiteljima, u drugoj polovici stoljeća bračni partneri Gregorinâ bili su plemićkog podrijetla - pripadnici kotorskog, ali i plemstva drugih dalmatinskih komuna.⁶

³ Podroban rad o obitelji Gregorina napisala je Anita Mažibradić, »O kotorskoj plemićkoj porodici Gregorina.« *Godišnjak Pomorskog muzeja u Kotoru* (dalje: *GPMK*) 59/60 (2011-2012): 43-71. Rad se ponajprije bavi gospodarskim aktivnostima članova obitelji (stjecanje kuća i zemljišnih posjeda u Kotoru i okolici).

⁴ Camillo De Franceschi, »Il Consiglio nobile di Parenzo, e i profughi di Creta.« *Atti e memorie della Società istriana di archeologia e storia patria* 2 (1952 - nova serija): 103-104.

⁵ Slavko Mijušković, »Kotorske galije i njihovi zapovjednici.« *GPMK* 11 (1963): 113. Plemićki status obitelji potvrđuju i do sada pronađeni popisi plemića i plemićkih kuća, u kojima se Gregorine prvi put navode na popisu nastalom između 1758. i 1760. godine. Usporedi Maja Katušić, *Društvena i demografska struktura Kotora u 18. stoljeću*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, doktorska disertacija, 2013: 56-62.

⁶ Primjerice, 27.2.1729. održano je vjenčanje kotorskih građana Nikole Babića i Anđelike, kćeri Nikole Gregorine. Nadalje, 14.10.1767. sklopljen je brak Frana, sina Bože Eugena Gregorine i kotorske plemkinje Marijane Bizanti. Njegova sestra Marina udala se 26.3.1775. za korčulanskog plemića Jakova, pokojnog Jerolima Arnerića (Arneri). Vidi: *Matične knjige vjenčanih župe sv. Tripuna u Kotoru II (1697-1824)* (BAK).

Prvi istaknutiji član obitelji prisutan u Kotoru bio je Marko, sin Tripuna i Andelike Gregorina,⁷ koji se kao uspješan trgovački poduzetnik i kapetan bilježi od osamdesetih godina 17. stoljeća. Za Republiku Svetoga Marka stekao je zasluge posredovanjem s osmanskim vlastima u zaleđu, a prema njegovoj oporuci iz 1732, koja je pohranjena u Istorijском arhivu u Kotoru u tiskanome obliku, nosio je naslov *conte* i *cavalier*.⁸ Čini se da njegova poduzetnička aktivnost nije obuhvaćala samo legalne poslove, jer se 1688. godine bilježi kao jedan od izravno uključenih sudionika u sudskom procesu u svezi pritjecanja lažnog novca u Kotor. Vjerojatno upravo radi činjenice da je bio potreban mletačkim vlastima, Markovo financijsko poslovanje - čak i kada je izlazilo iz zakonskih okvira - bilo je prešutno dopušteno i nekažnjavano od strane vlasti. Pregovarački talent Marko Gregorina iskazao je i na kulturno-umjetničkom polju, te je početkom 18. stoljeća zabilježen kao jedan od posrednika koji su pridonijeli dolasku u Kotor čuvenog talijanskog kipara Francesca Cabianca, autora niza skulptura za katedralu, ali i druge kotorske crkve. Imućan i ugledan kotorski građanin, svestrano i predano uključen u društvene i kulturne tijekove svoga grada, Marko Gregorina je u Kotoru dao podići obiteljsku palaču (palača Gregorina), jedan od najljepših primjera baroknog graditeljstva u Boki.⁹

Marko Gregorina bio je oženjen Kotorankom Marijom Zifra (*Ziffra*).¹⁰ Prema podacima iz matičnih knjiga kotorske župe Sv. Tripuna, supružnici Marko i Marija Gregorina imali su brojno potomstvo (od 1703, kada im se rodio sin

⁷ Tripun Gregorina umro je 8.8.1697, a njegova oporuka, datirana 6.8.1697, pohranjena je u SNS, b. 126: *Filippo Bragadin* (1696-1698) (IAK). U istome fondu čuva se i oporuka njegove supruge Andelike (b. 133: *Zanfranco Zorzi*, 1711-1713), koja nosi nadnevak 27.8.1708. Andelika je umrla u Kotoru 23.3.1712. Sačuvane su i oporuke njihovih sinova Frana (SNS, b. 119: *Lucio Balbi*, 1686-1688, 20.9.1687) i Pavla (b. 146: *Marcantonio Badoer*, 1738-1740, 29.12.1736). Podaci o datumima smrti Tripuna i Andelike nalaze se u fondu *Matične knjige umrlih župe sv. Tripuna u Kotoru I (1643-1731)* (BAK).

⁸ A. Mažibradić, »O kotorskoj plemićkoj porodici Gregorina.«: 50.

⁹ Palača Gregorina smještena je na Trgu Bokeljske mornarice. Oporukom Markova sina Bože Eugena iz 1768. godine palača je pripala njegovu najstarijem sinu, kanoniku kotorskom Marku Antunu Gregorini. Kako je potonji sva svoja dobra namijenio u dobrotvorne svrhe, palača je s vremenom došla u vlasništvo grada Kotora. Tijekom 19. stoljeća palača je bila sjedište Gradskog poglavarstva ili raznih vojnih nadležstava, a između dva svjetska rata sjedište je Sreskog načelstva, s tim da je na dijelu prvoga kata uspostavljen prvotni Muzej Bokeljske mornarice. Od 1952. godine u prostorijama palače smješten je Pomorski muzej Crne Gore. Usporedi: Jelena Lazarević, »Barokne palate u Kotoru.« *GPMK* 37-38 (1989-1990): 31; Jovan M. Martinović, »Barokna palata Grgurina u Kotoru.« *GPMK* 39-40 (1991-1992): 79-83; Miloš Milošević, *Pomorski trgovci, ratnici i meceni: studije o Boki Kotorskoj XV-XIX stoljeća*, priredio Vlastimir Đokić. Beograd-Podgorica: Equilibrium-CID, 2003: 233, 417.

¹⁰ Datum vjenčanja je 12.2.1702. Vidi: *Matične knjige vjenčanih župe sv. Tripuna u Kotoru II (1697-1824)*, BAK.

Tripun, do 1726. godine, kada su dobili kćer Klaru Katarinu), ali je tek neko-licina djece rođene u tom braku preživjela duže od djetinjje dobi.¹¹

Uz Marka Gregorinu, koncem 17. stoljeća u Kotoru se bilježi i djelovanje kapetana Nikole, dočim su oko jednog stoljeća kasnije zabilježeni *conte* Frano (1780)¹² i kotorski sudac Tripun Gregorina (zabilježen devedesetih godina 18. stoljeća).¹³ U drugoj polovici 18. i početkom 19. stoljeća jedan od najpoznatijih odvjetaka obitelji je Marko Antun Gregorina (1735-1815), sin Markova sina Bože Eugena, kanonik, generalni vikar te kotorski biskup (1801-1815) u iznimno turbulentno vrijeme kada su se nad područjem Boke smjenjivale prva austrijska (1797-1805), ruska (1805-1807), francuska (1807-1814) i druga austrijska uprava (od 1814). Autor je više pastirskih poslanica, od kojih su poznate ona namijenjena kanonicima stolne crkve, i druga, upravljena *al diletissimo suo clero, in ordine agli studi ecclesiastici*. Obje je dao tiskati 1802. godine: prvu u Padovi, a drugu u Mlecima i Kotoru. Godine 1806. poslao je u Rim izvješće o stanju svoje biskupije tijekom petogodišnjeg obnašanja biskupske časti. U Mlecima je objavio djelo o životu blaženog Gracije iz Mula, koje je doživjelo dva izdanja (*Vita del b. Grazia da Cattaro*, Venezia, 1802; Zara, 1873). Njegov je životopis sastavio na latinskom jeziku prčanjski slikar i pisac Mihovil Florio (1794-1864) pod naslovom *Marci Antonii de Comitibus Gregorina Episcopi Catharensis* (rukopis je pohranjen u Biskupskom arhivu u Kotoru).¹⁴

Obitelj Gregorina najučestalije se u povijesti Kotora i Boke bilježi tijekom 18. stoljeća. Već početkom 19. stoljeća broj njezinih odvjetaka naglo opada, a

¹¹ Prema podacima iz *Matične knjige krštenih župe sv. Tripuna u Kotoru III (1703-1722)* (BAK) potomci Marka Gregorine i Marije Zifra bili su Tripun (1703-1704), Božo (Nadal) Eugen (r. 1706), Ivan Antun (1704-1711), Aleksandar (r. 1707), Katarina (r. 1708), Vicka (1710-1713), Tripuna Jerolima (rođena i umrla 1712), Anđelika (r. 1712), Vicka (r. 1715), Petar Antun (r. 1718), Tripun Antun (r. 1719), Josip Ivan Antun (r. 1725) i Klara Katarina (r. 1726).

¹² SNS, b. 167: *Nicolò Balbi (1775-1777)*, 1.1.1780, IAK.

¹³ Miloš Milošević, *Pomorski trgovci, ratnici i meceni*: 158, 339.

¹⁴ Giuseppe Valentinelli, *Bibliografia della Dalmazia e del Montenegro*. Zagabria: Coi Tipi del dr. Ljudevito Gaj, 1855 (ristampa: Bologna: Forni 1967): 247; Antonio Milošević, »Notatione et memoratu digna quoad Episcopos Catharenses.« *Schematismus seu status personalis et localis Dioecesis Catharensis pro anno Domini MCMVII*. Ragusii: Ex Tipographia Croatica Ragusina, 1907: 69-72; Niko Luković, *Prčanj: Historijsko-estetski prikaz*. Kotor: Narodni univerzitet Boke Kotorske, 1937: 163-164; Kruno Prijatelj, »Slikar Mihovil Florio.« *Svaranje* 18/1 (1963): 132; Stjepan Kراسić, *Generalno učilište dominikanskog reda u Zadru ili "Universitas Jadertina" 1396-1807*. Zadar: Filozofski fakultet, 1996: 254; Lovorka Čoralić, »Prilog životopisu kotorskog biskupa Marka Antuna Gregorine (1801.-1815).« *GPMK* 52 (2004): 267-277; Anton Belan, »Supplementa za biografiju Marka Antona konta Gregorine kotorskog biskupa (1801-1815).« *GPMK* 59-60/1 (2011-2012): 17-41.

djelovanje obitelji sve se više preseljava u Mletke. Značajan dio obiteljske imovine u Boki tada je rasprodan te se čini da obitelj izumire tridesetih godina.¹⁵

Tripun Gregorina: od kapetana do potpukovnika

Središnje istraživačko zanimanje u ovome radu usmjereno je na Tripuna Gregorinu (rođen u Kotoru 8. studenog 1719),¹⁶ sina Marka i Marije Zifra, jednog od najviših mletačkih časnika hrvatskih konjaničkih postrojbi u drugoj polovici 18. stoljeća. Počeci vojne službe, koja u tom trenutku radi njegove mlade dobi nije nužno morala biti aktivna, mogu se, prema postojećim saznanjima iz izvora i literature, datirati u 1736. godinu, kada je odredbom generalnog providura Dalmacije i Albanije Danijela Dolfina 6. veljače imenovan kapetanom. U službenoj ispravi ističu se zasluge njegova oca Marka za Mletačku Republiku. Posebice se to odnosilo na pregovore sa skadarskim vlastima (skadarski paša), a Markove zasluge višestruko su isticali izvanredni providuri Kotora i nadzornici (soprintendenti) za kotorsko područje iz obitelji Bolica i Buća. Uzimajući u obzir očeve zasluge, kao i osobno opredjeljenje za vojni poziv, Tripun Gregorina imenovan je kapetanom jednom od satnija (*compagnia*) prekomorskih jedinica na pograničju (*delle Craine delle Provincia*).¹⁷

Sljedeći podatak iz vojne karijere Tripuna Gregorine potječe iz 1741. godine. Riječ je o dukali mletačkog dužda Pietra Grimanija od 23. prosinca koja se odnosi na preustroj nekih hrvatskih konjaničkih pukovnija. U tekstu dukale izrijekom se govori da je *conte Triffon Gregorina, nobile di Parenzo*, obnašao službu pričuvnog kapetana (*capitan riformato*) u sklopu konjaničke pukovnije Pietra Carrare. Naglašava se Gregorinino uspješno djelovanje u vojnoj službi, po uzoru koji su mu svojim angažmanom pružili njegovi preci. U sklopu reformskih zahvata u mletačkim prekomorskim postrojbama određeno je da Gregorina na svoj trošak skupi novu satniju koja će brojiti 65 konjanika. Ukoliko novačenjem ne skupi toliko, određeno je da 25 konjanika, koliko iznosi minimum za jedinicu, budu isprva stacionirani u Sinju. Vojnici zavičajem s istočnoga Jadrana (*tutti ueri nazionali*) morali su imati između 18 i 40 godina,

¹⁵ J. J. Martinović, »Barokna palata Grgurina u Kotoru.«: 81; A. Mažibradić, »O kotorskoj plemićkoj porodici Gregorina.«: 62-66.

¹⁶ U *Matičnoj knjizi krštenih župe sv. Tripuna u Kotoru III (1703-1722)* (BAK) kršten je imenom Tripun Antun. Kako se u svim kasnijim izvorima isključivo bilježi imenom Tripun, u nastavku rada nećemo rabiti njegovo drugo ime.

¹⁷ *SGP: Daniele Dolfin (1735-1738)*, kut. 111, sv. 1, DAZd.

a rok za skupljanje jedinice bio je tri mjeseca. Duždevu dukalu generalni providur Dalmacije Girolamo Querini službeno je zaprimio u Zadru 1. veljače 1742.¹⁸

Sljedećih petnaestak godina nemamo dodatnih podataka o vojnoj službi Tripuna Gregorine. Njegovo učestalije spominjanje u hrvatskim konjaničkim pukovnijama započinje koncem pedesetih godina 18. stoljeća, a gradivo o tome pohranjeno je u spomenutom gradivu mletačke vojne magistrature *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli*. Tada je Gregorina imao čin bojnika (*sargente maggiore*) i djelovao kao zapovjednik jedne od satnija u sastavu konjaničke pukovnije koju je predvodio *conte*, stražmeštar ili bojnik *di battaglia* (*sargente maggiore di battaglia*) i vrhovni nadzornik konjaništva (*soprintendente alla Cavalleria*), kotorski plemić Frano Buća. Tijekom idućih petnaestak godina (od 1758. do 1774) satnije u *Reggimento Bucchia* bile su ponajprije stacionirane u glavnom gradu Dalmacije Zadru, u Mlecima, te u mletačkim uporištima duž Veneta i u Furlaniji (Bergamo, Treviso, Udine, Padova, Palmanova, Verona, Brescia, Salò i drugi gradovi). U tom se razdoblju Gregorinina satnija bilježi u Veroni (12. prosinac 1758; 23. lipanj 1760; 30. studeni 1761; 24. travanj 1763; 5. ožujak 1763), Zadru (1. rujan 1763), Mlecima (2. kolovoz 1771) i Bergamu (31. ožujak i 25. svibanj 1772; 3. siječanj 1774).¹⁹

Početak 1774. godine bio je osobito važan u karijeri Tripuna Gregorine. Naime, 19. veljače 1774. dužd Alvisè Mocenigo uputio je generalnom providuru Dalmacije Giacomu Da Rivi dukalu kojom se Gregorina imenuje potpukovnikom (*tenente colonnello*). Tome je prethodilo unapređenje dotadašnjeg potpukovnika Šimuna Benje u čin pukovnika. Imenovanjem u čin potpukovnika Tripun Gregorina preuzeo je i Benjinu satniju, dočim je dotadašnju *compagnia Gregorina* preuzeo kapetan Angelo Emo, zavičajem Mlečanin. Dukala je u kancelariji generalnog providura u Zadru zaprimljena 6. travnja 1774.²⁰ U činu potpukovnika Gregorina se nije duže zadržao, jer ga već 1775. godine bilježimo u činu pukovnika (*colonnello*), odnosno zapovjednika jedne od hrvatskih konjaničkih pukovnija. O tom središnjem i po činu najprestižnijem dijelu Gregorinine karijere više će biti riječi u sljedećem poglavlju.

¹⁸ SGP: *Girolamo Querini* (1741-1744), kut. 121, sv. 1, DAZd.

¹⁹ Popisi Gregorinine satnije sadržani su u *Inquisitori ... pubblici ruoli*, b. 782-786, *Cavalleria Croati: Reggimento Francesco Bucchia* (1757-1776), ASV. Zanimljivo je napomenuti da se u Tripunovoj satniji 1760-63. bilježi i njegov nećak istog imena, sin Bože Eugena i Viktorije Bembo.

²⁰ SGP: *Giacomo Da Riva* (1772-1774.), kut. 177, sv. 2, DAZd.

Pukovnik hrvatskih konjanika

Tripun Gregorina imao je čin pukovnika hrvatske konjaničke postrojbe od 1775. (kada se prvi put bilježe konkretni podaci o *Reggimento Gregorina*) do 1791. godine, kada je preminuo. Podrobniji podaci o tome sadržani su u prethodno višestruko spomenutom fondu,²¹ te će ustroj, sastav i djelovanje Gregorinine pukovnije i njezinih pojedinih satnija biti središnjim predmetom našeg istraživanja u nastavku rada. Tijekom navedenog razdoblja pukovniju Gregorina činile su satnije kojima su zapovijedali časnici domaćeg (hrvatskog) podrijetla, ali i oni koji su zavičajem dolazili s područja Apeninskog poluotoka, ponajprije iz Mletaka i Veneta. To su, a ovdje ćemo navesti sačuvane popise satnija u Gregorininoj pukovniji, kao i mjesta i datume nastanka popisa, sljedeći časnici:²²

kapetan Federico Zulatti (Treviso: 1. ožujak 1775; 4. svibanj 1775; 1. ožujak 1776; 1. ožujak 1777; 4. svibanj 1777; 4. srpanj 1777; 1. rujan 1777; Udine: 25. lipanj 1777; Mleci: 2. svibanj 1788; Zadar: 23. kolovoz 1780);²³

kapetan Angelo Emo (Bergamo: 12. lipanj 1775. i 22. srpanj 1777; Mleci: 29. rujan 1777; Split: 16. kolovoz 1783);²⁴

potpukovnik Pietro Gregorio Carrara (Palmanova: 17. svibanj 1775; Verona: 1. studeni 1776; 20. travanj 1777; 10. lipanj 1777; Treviso: 26. svibanj 1775; 11. kolovoz 1777; Mleci: 25. kolovoz 1777; Zadar: 15. kolovoz 1780; Split: 14. kolovoz 1783; Kotor: 30. siječanj 1785; Mleci: 15. travanj 1786; Verona: 16. rujan 1787);

bojnik Nicolò Emo (Palmanova: 8. ožujak 1777; Mleci: 15. travanj 1777; Zadar: 15. srpanj 1777. i 18. kolovoz 1780);

kapetan Marko Kažotić (Rovigo: 14. studeni 1775, 30. travanj 1778. i 16. srpanj 1779; Zadar: 25. kolovoz 1780; Verona: 12. prosinac 1780);²⁵

²¹ *Inquisitori ... pubblici ruoli*, b. 815, *Cavalleria Croati: Reggimento Trifon Gregorina* (1775-1777), b. 816 (1778-1783), b. 817 (1783-1786), b. 818 (1786-1788), b. 819 (1788-1791), b. 820 (1777-1791) (ASV).

²² U ovom ćemo popisu izostaviti vlastitu satniju (*compagnia propria*) pukovnika Gregorine, koja će kasnije biti zasebnim predmetom naše istraživačke raščlambe.

²³ Kapetan Federico Zulatti preminuo je 1782. godine, a njegovu je satniju preuzeo kapetan Aleksandar Duplančić.

²⁴ Angelo Emo je od 1783. godine obnašao čin bojnika.

²⁵ Kapetan Marko Kažotić preminuo je 19.12.1780, a njegovu je satniju preuzeo kapetan Antun Radnić. Satnija je nedugo potom popisana u Mlecima (23.12.1781).

kapetan Mihovil Anđelo Filiberi (Udine: 2. ožujak 1777; Mleci: 15. travanj 1777; Zadar: 13. kolovoz 1777; Ostrovica: 1. rujan 1782);²⁶

kapetan Jakov Bogetić (Zadar: 27. kolovoz 1780; Split: 9. kolovoz 1783; Zadar: 19. kolovoz 1783; Budva: 26. kolovoz 1785; Mleci: 10. rujan 1785; Brescia: 1. kolovoz 1786);

kapetan Nikola Lodena (Mleci: 2. svibanj 1788; Zadar: 14. kolovoz 1780);²⁷

kapetan Giovanni Antonio Carrara (Split: 19. kolovoz 1783; Kotor: 1. kolovoz 1786; Mleci: 9. kolovoz 1786. i 9. listopad 1786; Udine: 5. rujan 1787, 2. travanj 1789. i 14. rujan 1790);

kapetan Giacomo Giusti (Split: 18. kolovoz 1783; Budva: 28. srpanj 1785; Mleci: 24. rujan 1785; Verona: 16. rujan 1787, 4. svibanj 1789. i 17. prosinac 1790);

kapetan Aleksandar Duplančić (Split: 19. srpanj 1783; Mleci: 12. siječanj 1786; Kotor: 1. kolovoz 1786; Zadar: 8. prosinac 1786; Treviso: 19. svibanj 1787; Padova: 3. rujan 1787; Padova: 5. veljače 1788);

kapetan Antun Radnić (Split: 20. kolovoz 1783; Kotor: 1. kolovoz 1786; Kosovo kraj Knina: 1. ožujak 1788; Kotor: 3. kolovoz 1788; Mleci: 2. rujan 1788; Padova: 22. listopad 1789);²⁸

kapetan Giuseppe Stuari (Mleci: 8. kolovoz 1786; Verona: 16. rujan 1787, 4. svibanj 1789. i 17. rujan 1790);

kapetan Antonio Zulatti (Brescia: 30. listopad 1787,²⁹ 1. kolovoz 1789. i 27. svibanj 1790; Cremona: 2. lipanj 1791; Salò: 4. kolovoz 1791);

kapetan Giovanni Battista Petricioli (Padova: 3. lipanj 1789; Rovigo: 17. travanj 1790);

potpukovnik Francesco Avesani (Verona: 4. svibanj 1789. i 17. prosinac 1790).

Prethodno spomenuta mjesta djelovanja pojedinih satnija iz Gregorinine konjaničke pukovnije (uključivo i razmještaj osobnih pukovnikovih satnija) mogu se zbirno grupirati u dva temeljna područja - istočnojadransku obalu

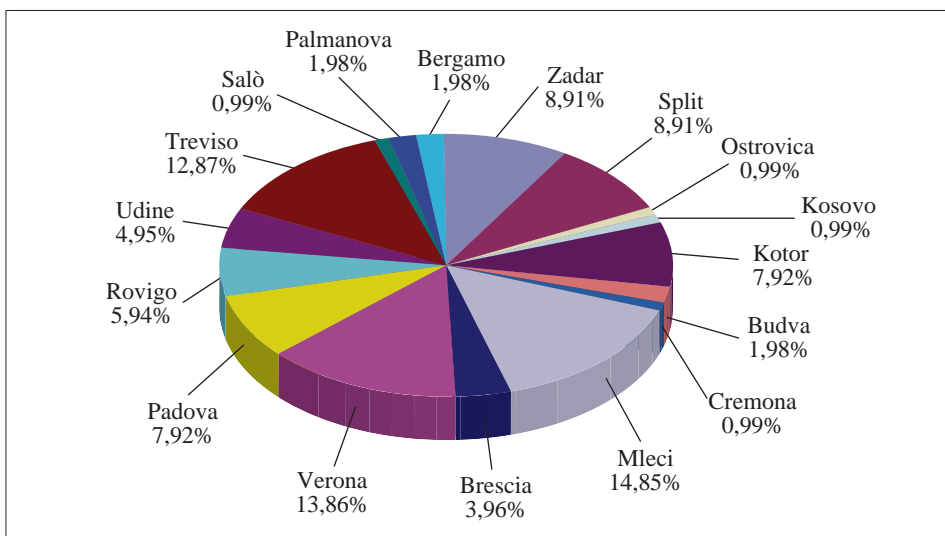
²⁶ O kapetanu hrvatskih konjanika Mihovilu Anđelu Filiberiju vidi: L. Čoralčić i M. Katušić, »Andrija Mladinić i Mihovil Anđelo Filiberi.«: 247-282.

²⁷ Kapetan Nikola Lodena preminuo je 1782. godine, a njegovu je satniju preuzeo kapetan Giovanni Antonio Carrara.

²⁸ Antun Radnić promoviran je 10.4.1790. u čin potpukovnika, te je njegovu satniju preuzeo kapetan Vicko Duplančić.

²⁹ Kapetan Antonio Zulatti naslijedio je satniju kapetana Jakova Bogetića.

(29,70%) i područje Veneta, odnosno mletačke terraferme (70,30%). Na Mlecima suprotnoj obali Jadrana glavna uporišta djelovanja Gregorininih satnija bila su tri vodeća grada - Zadar, Split i Kotor. Budva, jedno od najjužnijih mletačkih uporišta na istočnom dijelu Jadrana, zabilježena je dva puta, a u pojedinačnim primjerima bilježe se Ostrovica i Kosovo kraj Knina. Gradovi i utvrde *Serenissime* duž Veneta zastupljeni su u većem i raznovrsnijem broju, a kao najčešća mjesta djelovanja pojedinih satnija iz *Reggimento Gregorina* izdvajaju se Mleci, Verona, Treviso i Padova. S nešto manje primjera prisutni su Rovigo, Udine i Brescia, dočim su Palmanova, Cremona i Salò zabilježeni kao mjesta nastanka popisivanja satnija, uglavnom u pojedinačnim primjerima (vidi: Grafikon 1).

Grafikon 1. Mjesta djelovanja i popisivanja satnija u pukovnji Tripuna Gregorine (1775-1791)

Pretežit broj vojnog ljudstva u navedenim satnijama bili su Hrvati zavičajem sa širega područja istočnojadranske obale. Kao ogleadne primjere koji će potkrijepiti rečeno, u nastavku razmatranja podrobno ćemo raščlaniti četiri popisa satnija kojima je osobno zapovijedao pukovnik Tripun Gregorina.

Prvi popis koji ćemo uzeti u obzir načinjen je 16. ožujka 1775. u Padovi, gradu u kojemu je u tom trenutku bila stacionirana Gregorinina satnija.³⁰ U

³⁰ *Inquisitori ... pubblici ruoli, Cavalleria Croati*, b. 815, *Reggimento Trifon Gregorina (1775-1777): Compagnia propria Trifon Gregorina* (ASV). Iz 1775. godine datira još jedan popis konjanika u Gregorininoj satniji. Također je načinjen u Padovi, dne 17.7.1775, a po osnovnom sastavu ljudstva značajnije se ne razlikuje od popisa iz ožujka iste godine.

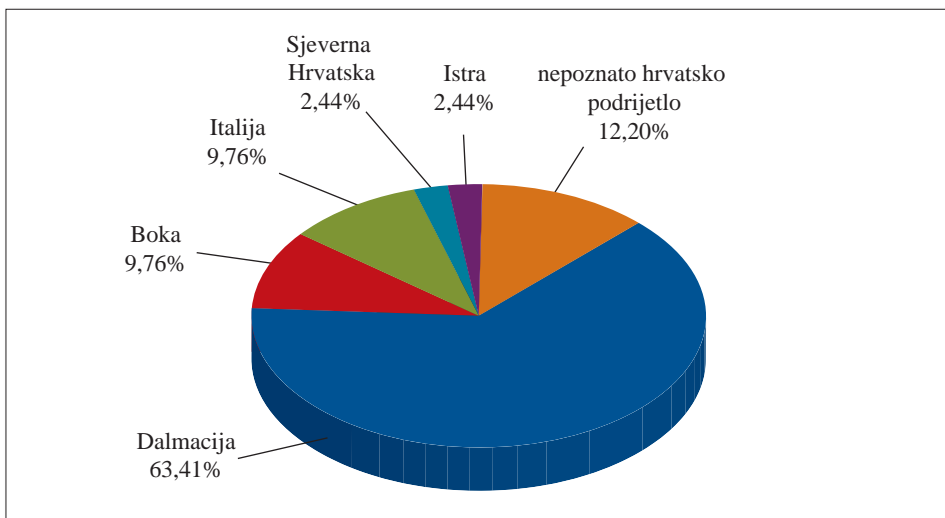
prvom dijelu popisa ljudstva u satniji sadržani su podaci o plaćama časnika, dočasnika i običnih vojnika - konjanika.³¹ Pukovnik Gregorina imao je, prema tim podacima, mjesečnu plaću u iznosu od 60 dukata; poručnik (*tenente*) i konjanički potporučnik (*cornetta*) dobivali su po 15 dukata, dočim su kadeti (*cadetto*), kaplari (*caporal*) i obični vojnici (u izvoru označeni imenom *Croavati*) za svoj vojni angažman bili nagrađeni s po 10 dukata. Ovi iznosi plaća uobičajeni su i uglavnom istovjetni kada je riječ o prekomorskim konjaničkim postrojbama u drugoj polovici 18. stoljeća.

Broj ljudstva u *compagnia propria* Tripuna Gregorine 1775. godine iznosio je 41, što također odgovara većini onovremenih konjaničkih satnija (od 40 do 50 ljudi). Uz pukovnika Gregorinu, u prvom dijelu popisa navedeni su i dočasnici, poručnik Šimun Paskvali iz Kotora, konjanički potporučnik Jakov Bogetić, kadet Lujo Branković, kaplari Stipe Sušić iz Drniša i Vice Čipčić iz Splita, zatim trubači (*trombetta*) Giuseppe Antonio de Pauli iz Bergama i Antonio dalla Baratta iz Verone, timpanist (*timpanista*) Francesco dalla Baratta iz Verone, glasnik (*forier*) Antun Busalović iz Istre te, naposljetku, svakoj konjaničkoj jedinici neophodan sedlar/*seller* (Ispeppo Manfrin).

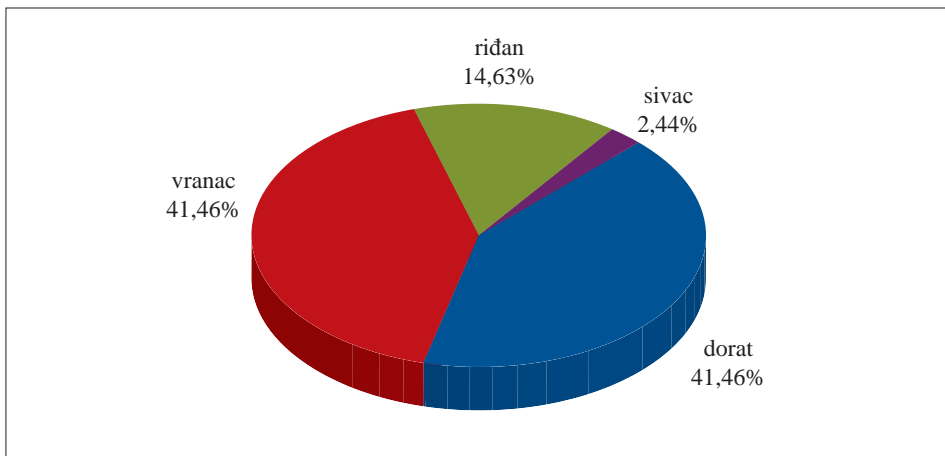
Zavičajno podrijetlo ukupnog ljudstva u satniji Gregorina također u velikoj mjeri odražava strukturu drugih postrojbi *Cavalleria Croati* (vidi: Grafikon 2). U brojčanom omjeru prednjače konjanici podrijetlom iz Dalmacije (63,41%), a unutar te regionalne skupine osobito se izdvajaju žitelji iz naselja u šibenskom kraju (ponajprije Drnišani). Zapažen je i udio Zadrana i Splicišana, dočim su vojnici iz drugih dalmatinskih gradova i naselja (Šibenik, Osor, Omiš, Igrane) uglavnom spomenuti pojedinačno. Sa po 9,76% u njegovoj su satniji zastupljeni Talijani (Verona, Bergamo) i Bokelji (Kotor, Herceg Novi), dočim na vojnike iz sjeverne Hrvatske (Karlobag) i Istre otpada malih 2,44%. Naposljetku, u satniji je zabilježeno i 12,20% konjanika kojima zavičaj nije naveden, ali se prema njihovim prezimenima može zaključiti da potječu s hrvatskog, odnosno dalmatinskog područja.

U popisima pojedinih konjaničkih satnija, te tako i u satniji pukovnika Tripuna Gregorine, gotovo su uvijek sadržani i podaci o boji konja kojega je u vojne svrhe zaduživao svaki pripadnik jedinice (vidi: Grafikon 3). Prema popisu iz 1775. godine, u satniji su jednakim dijelom (sa po 41,46%) prevladavali dorati (*baio, bai*) i vranici (*morello, mor*); u malom se broju spominju riđani (*saur, falbo* - 14,63%), a tek je u jednom primjeru zabilježen sivač (*leardo, lear* - 2,44%).

³¹ Ovdje navedeni iznosi plaće neće se mijenjati tijekom cijelog promatranog razdoblja Gregorinine karijere u činu pukovnika.

Grafikon 2. Zavičajno podrijetlo vojnog ljudstva u satniji pukovnika Tripuna Gregorine prema popisu iz 1775. godine

Grafikon 3. Konji u satniji pukovnika Tripuna Gregorine prema popisu iz 1775. godine

Tijekom 1775. godine osobnu satniju pukovnika Gregorine napustilo je nekoliko njezinih pripadnika. U dočasničkom kadru to su bili konjanički potporučnik Jakov Bogetić, koji je u međuvremenu napredovao u čin poručnika (premješten u satniju Federica Zulattija), i kadet Lujo Branković, imenovan konjaničkim potporučnikom i premješten u satniju unutar pukovnije Marka Kažotića. Nadalje, nekoliko je vojnika satniju napustilo iz nepoznatih ili

nedovoljno objašnjenih razloga (vjerojatno radi prijelaza u drugu jedinicu), te su naknadno prekriveni s osnovnog popisa. U istom je razdoblju satnija popunjena novim ljudstvom, čime je manjak odlazećih vojnika nadoknađen. U satniju su prispjela tri nova dočasnika (vodnici/*marescalco* Giacomo Bruzza iz mjesta Castelfranco Veneto i Francesco Zamboni iz Verone, te konjanički potporučnik Ivan Krstitelj Petricioli), kao i šest konjanika podrijetlom od Istre do Boke.

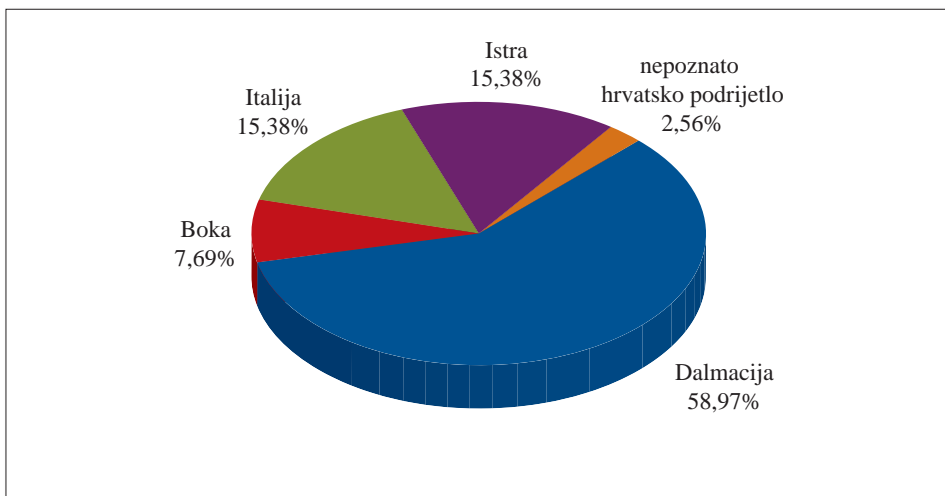
Sličan sastav satnije kojom je osobno zapovijedao Tripun Gregorina bilježimo i u nekoliko sljedećih popisa, nastalih u Padovi (12. kolovoz 1778. i 8. srpanj 1779), Rovigu (1. listopada 1780. i 2. prosinac 1780) i Veroni (23. srpanj 1782).³² Stoga smo za sljedeću raščlambu odabrale popis načinjen u Splitu 12. kolovoza 1783. Iako se i u tom popisu dio vojnog ljudstva ponavlja, određene promjene nastale u satniji s protokom vremena zavređuju dodatnu pozornost. Ukupni broj časnika, dočasnika i običnih vojnika u satniji iznosio je 39. Časničko-dočasnički dio ljudstva, kao i obnašatelje nekih specijaliziranih službi uobičajenih u konjaničkim jedinicama, činili su, uz pukovnika Gregorinu, kaplari Stipe Sušić iz Drniša, Splićani Antun Andreis i Andrija Čipčić, vodnik Francesco Ballan iz Bassana, trubači Giuseppe Antonio de Pauli i Antonio dalla Baratta iz Verone, timpanist Francesco dalla Baratta iz Verone, glasnik Antun Busalović iz Istre i sedlar Michiel Boselli iz Roviga.

Raščlamba zavičajne strukture ukupnog ljudstva u satniji pokazuje nam, u odnosu na prethodni popis, tek manje promjene. I dalje prednjače dalmatinski konjanici (58,97%), a njihovo se uže podrijetlo može grupirati na područja tri vodeća dalmatinska grada - Zadar, Šibenik i Split.³³ Značajno je porastao udio Istrana (15,38%), ali i Talijana (15,38%), mahom obnašatelja specijaliziranih službi u jedinici (svirači, sedlar i slično). Iako je satnijom (i pukovnijom) zapovijedao Bokelj, konjanika iz Gregorinina zavičaja bilo je malo (7,69%), a potjecali su iz Kotora i Herceg Novog. Naposljetku, u jednom primjeru, radi izostanka konkretnog podatka, nismo u mogućnosti utvrditi uži (hrvatski) zavičaj konjanika (2,56%).

Kad je riječ o boji konja koje je koristilo ljudstvo u Gregorininoj satniji, prema procjeni popisivača prevladavaju vranci (32 od 39 konja), a s malim su brojem primjera zastupljeni dorati (pet) i riđani (dva).

³² *Inquisitori ... pubblici ruoli*, b. 816, *Cavalleria Croati: Reggimento Trifon Gregorina* (1778-1783). *Compagnie proprie Trifon Gregorina* (ASV).

³³ Osim Zadrana, u satniji su zabilježeni i vojnici iz zadarske kopnene (Grusi, Zemunik) i priobalne okolice (Slivnica, Sukošan). Osim iz Šibenika, u satniji su prisutni i vojnici iz tamošnjeg zaleđa (Drniš, Kosovo, Siverić), dočim je splitsko područje zastupljeno djelovanjem Splićana, Imočana, Poljičana i Kaštelana.

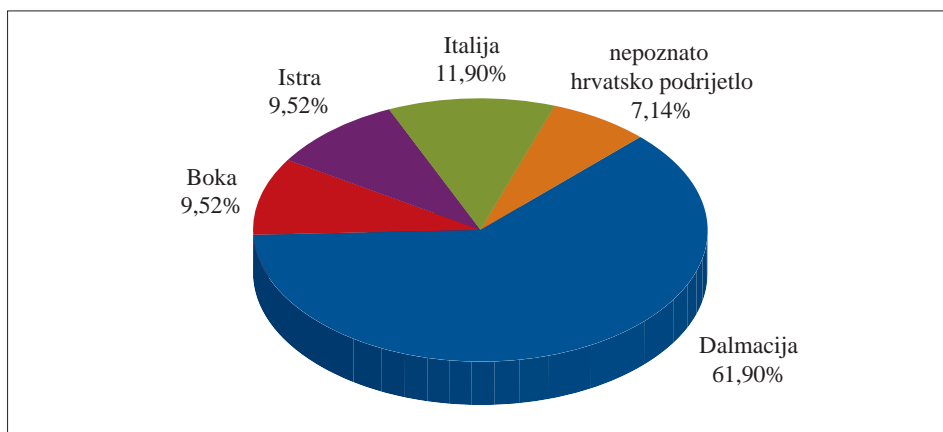
Grafikon 4. Zavičajno podrijetlo vojnog ljudstva u satniji pukovnika Tripuna Gregorine prema popisu iz 1783. godine

U razdoblju od 1783. do oko 1786. godine došlo je do promjena u sastavu ove konjaničke jedinice. Nekoliko je vojnika preminulo, neki su prešli u službu u druge jedinice, a neki su iz nepoznatog razloga trajno napustili vojnu službu. Svi su oni naknadno prekriženi s osnovnog popisa (ukupno njih 12).³⁴ U istom razdoblju u satniju je stupilo čak 25 novih pripadnika. Od dočasničkog ljudstva to su konjanički potporučnik Antun Kažotić, natporučnik (*capitan tenente*) Giuseppe Stuari i kadeti Petar Ivan Krstitelj Pinelli i Ivan Martin Radnić, a u satniji je prvi put zabilježen ispovjednik (*cappellano*) - Juraj Milašinović. Satniji su pristupili (iako privremeno) i novi glasnik (Božo Pinčić) iz Zemunika te 19 običnih konjanika. U najvećem broju primjera njihovo je zavičajno podrijetlo zadarsko područje (Zadar, Pag, Novigrad Zadarski, Sutomišćica na otoku Ugljanu, Pašman, Benkovac, Polača), a zastupljeni su i vojnici iz šibenskog (Skradin, Drniš, Golubić) i splitskog kraja (Vrlika, Brač) te u manjem broju primjera Istrani i Bokelji. Zanimljivo je da većina novopridošlih konjanika nije dugo ostala u Gregorininoj postrojbi te su, najčešće iz nepoznatog razloga, i oni naknadno izostavljeni s popisa.

³⁴ Primjerice, kaplar Stipe Sušić preminuo je 10.1.1785, a glasnik Antun Busalović iz nepoznatih je razloga napustio satniju.

Novi popis jedinice kojom je osobno zapovijedao Tripun Gregorina načinjen je u pukovnikovu rodnom Kotoru 1. kolovoza 1786.³⁵ Ukupni broj popisanih članova satnije iznosi 42. Struktura časničkog i dočasničkog kadra, kao i obnašatelja posebnih službi u jedinici, u osnovnoj je formi (službama) u odnosu na prethodno raščlanjene popise ostala ista. Uz pukovnika, zastupljeni su i konjanički potporučnik Antun Kažotić, kadeti Petar Ivan Krstitelj Pinelli i Ivan Martin Radnić, kaplari Antun Andreis i Andrija Čipčić (obojica Splitsani), vodnik Francesco Ballan iz Bassana, standardni “glazbenici” iz Verone (trubači Giuseppe Antonio de Pauli i Antonio dalla Barata te timpanist Francesco dalla Baratta), glasnik Benedikt Rikobelić iz Istre i sedlar Michiel Boselli iz Roviga.

Bez obzira na promjene nemalog dijela ljudstva, u ukupnom omjeru Dalmatinci su i dalje brojačno premoćni (61,90%). Najčešće potječu iz Zadra i zadarske kopnene okolice, ali su zapaženi i konjanici iz Šibenika i tamošnjih sela u zaleđu. Kad je riječ o splitskom području, uz Splitsane se bilježe i vojnici zavičajem iz Imotskog, Vrlike, te s otoka Brača i Hvara. Druge regionalne skupine zastupljene su u međusobno podjednakom omjeru. Talijani iz Verone, Bassana i Roviga prisutni su sa 11,90%; Istrana i Bokelja (Kotor i Herceg Novi) je u satniji bilo po 9,52%, dočim na vojnike nepoznatog podrijetla, koje prema prezimenu možemo najvjerojatnije svrstati u dalmatinski dio satnije, otpada 7,14% (vidi: Grafikon 5).

Grafikon 5. Zavičajno podrijetlo vojnog ljudstva u satniji pukovnika Tripuna Gregorine prema popisu iz 1786. godine

³⁵ *Inquisitori ... pubblici ruoli*, b. 817, *Cavalleria Croati: Reggimento Trifon Gregorina (1783-1786). Compagnia propria Trifon Gregorina (ASV)*.

Popisivač iz 1786. godine nije redovito bilježio boju zaduženih konja. Međutim, i na osnovu raspoloživog uzorka (oko 70%) jasno opažamo prevagu vranaca, te znatno manju zastupljenost dorata i riđana.

Tijekom 1786. i 1787. godine brojni pripadnici satnije prekriženi su s osnovnog popisa, a među njima kadet Ivan Martin Radnić, trubač Giuseppe Antonio de Pauli i timpanist Francesco dalla Baratta. Satnija je u međuvremenu popunjena novim ljudstvom, a među prispjelima je, uz poručnika Jurja Gaetana Katića i timpanista Nikolu Palinića iz Siverića, i kadet Dominik Nikola Marko Gregorina, sin pukovnikova nećaka, rođen 1776. godine.³⁶ Mjesta podrijetla novoprispjenih pripadnika jedinice ponajprije su dalmatinska (u manjoj mjeri i bokeljska), a od potpuno novih zabilježenih mjesta podrijetla Gregorininih konjanika bilježe se Biograd na Moru i bokeljski Kamenari.

Raspoložemo s još nekoliko popisa Gregorinine satnije nastalih (u odnosu na prethodno raščlanjen popis) u relativno kratkom vremenskom odsječku. Popisi su nastali u Splitu (10. srpnja 1787) i Trevisu (3. srpnja 1788), a broj ljudstva je u oba slučaja brojčano sličan prethodnome. U oba je popisa zabilježen i Tripunov pranećak Dominik Nikola Marko Gregorina.³⁷

Završni popis satnije Tripuna Gregorine načinjen je u Trevisu 19. rujna 1790, odnosno oko devet mjeseci prije pukovnikove smrti.³⁸ Satnija je tada brojila 42 časnika, dočasnika i obnašatelja konjaništvu potrebitih zanimanja, a također je (kao i u prethodnim primjerima, tijekom 1790. i 1791. godine) doživjela određene promjene u sastavu ljudstva. Osnovni i u svakom popisu posebno istaknut dio jedinice činili su pukovnik, poručnik Juraj Gaetan Katić, konjanički potporučnik Andelo Koršić, kadeti Dominik Nikola Marko Gregorina i Marko Kažotić, kaplari Antun Andreis i Andrija Čipčić (oboje iz Splita), vodnik Francesco Ballan (Verona), trubači Antonio i Francesco dalla Baratta, timpanist Giuseppe Baratta (sva trojica iz Verone), te glasnik Benedikt Rikobelić iz Istre. Zanimljivo je da su nedugo nakon sastavljanja osnovnog popisa sva tri člana obitelji Baratta iz Verone, zaduženi za glazbenu potporu satniji, prekriženi iz njezina popisa.³⁹

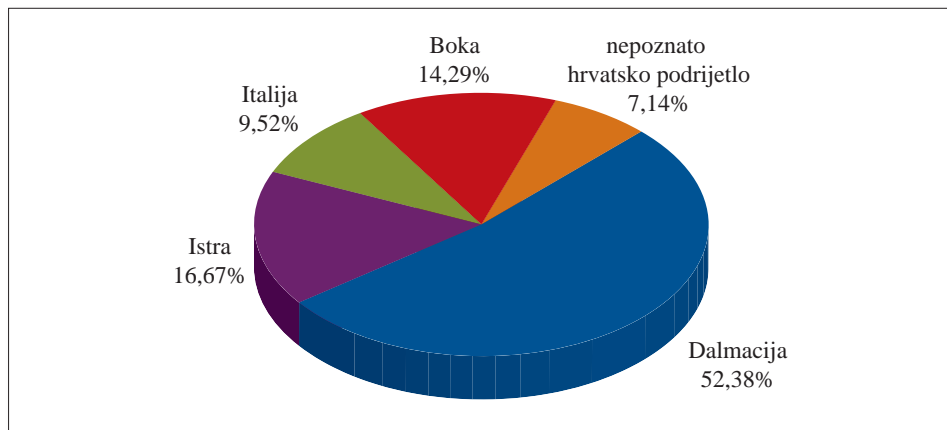
³⁶ Dominik Nikola Marko Gregorina bilježi se i kao član porečkog plemićkog vijeća 1801. godine (C. De Franceschi, »Il Consiglio nobile di Parenzo.«: 104).

³⁷ *Inquisitori ... pubblici ruoli*, b. 818, *Cavalleria Croati: Reggimento Trifon Gregorina (1786-1788). Compagnie proprie Trifon Gregorina (ASV)*.

³⁸ *Inquisitori ... pubblici ruoli*, b. 819, *Cavalleria Croati: Reggimento Trifon Gregorina (1788-1791). Compagnia propria Trifon Gregorina (ASV)*.

³⁹ S osnovnog popisa prekrižen je i Tripunov pranećak Dominik Nikola Marko.

U satniji je djelovalo i 30 običnih vojnika-konjanika. Ponajprije su s dalmatinskog područja (52,38%), a zanimljivo je napomenuti da se u ovom popisu naglo smanjuje broj vojnika sa zadarskog područja (Zadrani nisu zabilježeni, već samo pokojni vojnik iz Benkovca i s otoka Pašmana). Najveći broj konjanika potječe iz Šibenika i Skradina, te iz naselja u šibenskom zaleđu (Drniš, Siverić, Golubić, Plavno, Strmica). U manjem broju nego vojnici iz šibenskog kraja (ali u većem nego oni iz Zadra i okolice) prisutni su i konjanici iz Splita i okolice (Kaštela, Omiš, otok Brač). Udio Istrana u Gregorininoj satniji 1790. godine iznosio je 16,67%; Bokelja je bilo nešto manje (Kotor i Herceg Novi: 14,29%), dočim je na Talijane (Verona, Bassano) otpadalo 9,52% vojnika. Naposljetku, za 7,14% vojnika nismo, prema raspoloživim podacima, u mogućnosti utvrditi točno zavičajno podrijetlo (vidi: Grafikon 6).

Grafikon 6. Zavičajno podrijetlo vojnoga ljudstva u satniji pukovnika Tripuna Gregorine prema popisu iz 1790. godine

Podaci o boji konja u satniji iskazani su u pretežitom broju primjera, a i ovdje, kao i u većini prethodnih popisa, prevagu (u odnosu na dorate i riđane) imaju vranči.

U posljednjem pratećem razdoblju djelovanja satnije pukovnika Gregorine naknadno je izostavljeno 12 pripadnika. Satnija je dopunjena novim ljudstvom (15), među kojima su kapetan Vicko Filiberi iz Šibenika, kadeti Ivan Bogetić i *conte* Šimun Micheli Vitturi iz Trogira, te trubači iz Verone Francesco Fatton i Giovanni Zorzetti. Zanimljivo je, naposljetku, spomenuti da je zavičaj većine novopridošlih običnih konjanika bila, umjesto dotad prevladavajuće Dalmacije, Istra.

Popis načinjen u Trevisu završni je dokument vezan uz Gregorinino djelovanje u činu pukovnika hrvatskog konjaništva. Naime, u samom popisu uz pukovnikovo ime naknadno je dopisana bilješka da je preminuo između 15. i 22. lipnja 1791. Mjesto njegove smrti nije navedeno. S obzirom da u *Matičnim knjigama župe sv. Tripuna u Kotoru* nemamo podatak o njegovoj smrti, možemo pretpostaviti da je preminuo u nekom od gradova Veneta, područja na kojem je učestalo djelovao tijekom posljednjih godina svoje bogate vojne karijere.

Zaključak

Prekomorske postrojbe, novačene na širem području istočnog Jadrana, predstavljale su u razdoblju ranog novog vijeka okosnicu obrambenog sustava mletačkih stečevina. Uz albanske i talijanske vojnike, kao i plaćeničke postrojbe podrijetlom iz raznih europskih zemalja i novačene ovisno o ratnim potrebama, osobito je važnu ulogu imalo hrvatsko konjaništvo (*Croati a cavallo, Cavalleria Croati*). Njihovo ljudstvo ponajprije su činili konjanici zavičajem s hrvatskog dijela istočnog Jadrana, ali i (iako u manjoj mjeri) Hrvati iz sjevernih krajeva, Talijani i vojnici podrijetlom iz zemalja zapadne i srednje Europe. U ovom prilogu težište istraživanja bilo je usmjereno na jednu, po mnogo čemu tipičnu hrvatsku pukovnicu kojom je zapovijedao Bokelj Tripun Gregorina. Na osnovu raščlambe gradiva iz Archivio di Stato di Venezia (fond *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli*), Državnog arhiva u Zadru (fond *Spisi generalnih providura*), Biskupskog arhiva u Kotoru (fond *Matične knjige župe sv. Tripuna u Kotoru*) i Istorijskog arhiva u Kotoru (*Sudsko-notarski spisi*) u radu se težila predstaviti vojna karijera Tripuna Gregorine od početka njegova spominjanja u vojnoj službi (kapetan od 1736), preko djelovanja u činu bojnika (od pedesetih godina 18. stoljeća) u pukovnici bokeljskog plemića Frana Buće, do postizanja čina potpukovnika (1774). Težište istraživanja usmjereno je na vrijeme od kada Gregorina postaje zapovjednik jedne od konjaničkih pukovnija (u činu pukovnika, od 1775). U idućih petnaestak godina kroz Gregorininu pukovnicu prošle su brojne satnije, predvođene časnicima koji su najčešće bili Dalmatinci i Bokelji. Posebna pozornost bila je usmjerena na osobne satnije kojima je izravno zapovijedao pukovnik Gregorina, te je njihov sastav (brojčano stanje, zavičajno podrijetlo, promjene u sastavu i slično) bio i središnjom temom ovog rada. Na osnovu statističke raščlambe podataka iz izvora utvrđeno je da su satniju u različitim vremenskim odsječcima ponajprije činili Dalmatinci (redovito preko 50% ljudstva), dočim su Istrani, Bokelji i

Talijani bili zastupljeni znatno manje. Satnija je djelovala duž mletačkih uporišta na istočnom Jadranu (Split, Kotor), te osobito u gradovima na mletačkoj *terrafermi*. Ovim prilogom se, naposljetku, pokušala osvijetliti vojna karijera jedne od hrvatskih pukovnija pod stijegom *Serenissime* u posljednjim desetljećima njezina opstojanja, kao i djelovanje njezina zapovjednika, istaknutog vojnog časnika o kojemu se u dosadašnjim historiografskim radovima gotovo ništa nije znalo.

Prilog 1.

Popis ljudstva u satniji pukovnika Tripuna Gregorine prema popisu nači-njenom u Padovi 16. ožujka 1775. Vidi: *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli*, b. 815, *Cavalleria Croati: Reggimento Trifon Gregorina (1775-1777): Compagnia propria Trifon Gregorina*, Archivio di Stato di Venezia.

1. Pukovnik (*colonnello*): conte Tripun Gregorina - Kotor; dorat (*baio*)
 2. Poručnik (*tenente*): Šimun Paskvali – Kotor; vranac (*morello, moro*)
 3. Konjanički potporučnik (*cornetta*): Jakov Bogetić; dorat⁴⁰
 4. Kadet (*cadetto*): Lujo (*Luigi*) Branković - Jerolim; vranac⁴¹
 5. Kaplar (*caporal*): Stipe Sušić - Lazo - Drniš; riđan (*saur, falbo*)
 6. Kaplar (*caporal*): Vice Čipčić - Frane - Split; dorat
 7. Trubač (*trombetta*): Giuseppe Antonio de Pauli - Bernardo - Bergamo; sivar (*leardo, lear*)
 8. Trubač (*trombetta*): Antonio dalla Baratta - Verona; dorat
 9. Timpanist (*timpanista*): Francesco dalla Baratta - Verona; dorat
 10. Glasnik/kurir (*forier*): Antun Busalović - Frane - Istra; dorat
 11. Sedlar (*seller*): Iseppo Manfrin - Zuanne; vranac⁴²
- Vojnici (*soldati*):
12. Nikola Ivanović - Frane - Kotor; riđan
 13. Matija Juranović - Šime - Karlobag; vranac
 14. Petar Menegić/Menedić - Marko - Zadar; riđan
 15. Bare Badrić - Frane - Drniš; dorat
 16. Jakov Pavlinović - Antun - Drniš; riđan⁴³
 17. Marko Berčić - Josip - Mirlović; vranac
 18. Petar Merković - Abram - Šibenik; vranac
 19. Mihovil Milović - Luka - Zagora; vranac
 20. Cvitko Ivanović - Matija - Zagora; vranac

⁴⁰ U bilješki dopisanoj uz Bogetićevo ime stoji da je napredovao u čin poručnika (*tenente*) te je premješten u satniju Federica Zulattija u Treviso.

⁴¹ U bilješki dopisanoj uz Brankovićevo ime stoji da je napredovao u čin konjaničkog potporučnika (*cornetta*) te je premješten u satniju Marka Kažotića u Rovigo.

⁴² Naknadno je prekrižen s osnovnog popisa.

⁴³ Naknadno je prekrižen s osnovnog popisa.

21. Vice Maršić - Mijat - Zagora; vranac
22. Jure Maretić - Jadre - Mirlović; dorat
23. Mihovil Carić - Mijat - Osor; dorat
24. Pavao Montanjanović - Antun; dorat
25. Luka Mialjević - Antun - Badanj; dorat
26. Mate Alfirović - Nikola - Igrane; vranac
27. Antun Nonković - Martin - Drniš; riđan
28. Antun *Brescaglia* - Petar - Zadar; dorat⁴⁴
29. Nikola Mandušić - Petar; vranac
30. Josip Morović - Dominik - Zadar; riđan
31. Petar Rošica (*Rosizza*) - Frane - Omiš; vranac
32. Lovre Topić - Miho - Drniš; vranac
33. Mate Vukasinović - Miho - Drniš; vranac
34. France Rošica (*Rosizza*) - Jure - Omiš; vranac
35. Josip Feratović - Aleksa - Herceg Novi; dorat⁴⁵
36. Šime Rošić - Mate - Zadar; dorat
37. Frane Sesopririć - Karlo - Split; dorat
38. Frane Jaković - Ivan - Split; dorat
39. Frane Ferunović; dorat
40. Andrija Čipčić - Split; vranac⁴⁶
41. Antun Andreis - Petar - Split; vranac

Naknadno dopisani:

1. Vodnik (*marescalco*): Giacomo Bruzza - Domenico - Castelfranco Veneto; dorat⁴⁷
2. Vodnik (*marescalco*): Francesco Zamboni - Giovanni - Verona
3. Konjanički potporučnik (*cornetta*): Ivan Krstitelj Petricioli; dorat
4. Jerolim Baselić - Ivan - Herceg Novi; dorat
5. Mate Zilić - Zadar; dorat
6. Mate Šimerić; dorat
7. Frane Leandrić - Božo (*Nadal*) - Istra; dorat
8. Ante Odak - Antun - Kaštela; dorat
9. Šimun Zorić - Matija - Novigrad; vranac

⁴⁴ Naknadno je prekrižen s osnovnog popisa.

⁴⁵ Preminuo je 28.2.1776. te je prekrižen s osnovnog popisa.

⁴⁶ U bilješci dopisanoj uz Čipčićevo ime stoji da je sin kaplara i da je rođen 1757. godine.

⁴⁷ Naknadno je prekrižen s popisa.

Prilog 2.

Popis ljudstva u satniji pukovnika Tripuna Gregorine prema popisu načinjenom u Splitu 12. kolovoza 1783. Vidi: *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli*, b. 816, *Cavalleria Croati: Reggimento Trifon Gregorina (1778-1783): Compagnia propria Trifon Gregorina*, Archivio di Stato di Venezia.

1. Pukovnik (*colonnello*): conte Tripun Gregorina - Kotor; dorat
2. Kaplar (*caporal*): Stipe Sušić - Lazo - Drniš; vranac⁴⁸
3. Kaplar (*caporal*): Antun Andreis - Petar - Split; vranac
4. Kaplar (*caporal*): Andrija Čipčić - Vicko - Split; vranac
5. Trubač (*trombetta*): Giuseppe Antonio de Pauli - Bernardo - Verona; vranac
6. Trubač (*trombetta*): Antonio dalla Baratta - Verona; vranac
7. Timpanist (*timpanista*): Francesco dalla Baratta - Verona; ridan
8. Glasnik/Kurir (*forier*): Antun Busalović - Frane - Istra; dorat⁴⁹
9. Vodnik (*marescalco*): Francesco Ballan - Giovanni - Bassano; vranac
10. Sedlar (*seller*): Michiel Boselli - Girolamo - Rovigo; vranac

Vojnici (*soldati*):

11. Antun Scarabello - Lorenzo - Rovigo; vranac⁵⁰
12. Bare Badrić - Frane - Drniš; vranac⁵¹
13. Petar Merković - Abram - Šibenik; vranac⁵²
14. Mihovil Carić - Mate - Kosovo; vranac
15. Lovre Zapić - Mijo - Drniš; vranac
16. Jerolim Baselić/Boselić - Ivan - Herceg Novi; dorat
17. Antun Odak - Antun - Kaštela; vranac
18. Jure Pasetić - Frane - Istra; vranac
19. Jure Pauković/Pašković - Antun - Šibenik; vranac
20. Grgo Vuletić - Ivan - Poljica; vranac⁵³

⁴⁸ Preminuo je 10.1.1785. te je prekrižen s osnovnog popisa.

⁴⁹ Naknadno je prekrižen s osnovnog popisa.

⁵⁰ Naknadno je prekrižen s osnovnog popisa.

⁵¹ Preminuo je 26.9.1784. te je prekrižen s osnovnog popisa.

⁵² Preminuo je 19.10.1785. te je prekrižen s osnovnog popisa.

⁵³ Naknadno je prekrižen s osnovnog popisa.

21. Antun Bauk - Cvitan - Imotski; vranac
22. Šime Marinović - Petar - Grusi; vranac
23. Lujo (*Luigi*) Fionić - Frane - Istra; vranac⁵⁴
24. Bartol Nedilja - Petar - Kosovo; dorat⁵⁵
25. Vid Pršutović - Ivan - Zemunik; riđan
26. Anđelo Marković - Božo (*Nadal*) - Kotor; vranac
27. Josip Kulaš - Petar - Slivnica; vranac⁵⁶
28. Vicko Pišenić/Pišerić - Šimun - Sukošan; vranac
29. Nikola Manojlović - Mihajlo - Kosovo; dorat
30. Stjepan Miodrag - Jovan - *Gagnani*; vranac⁵⁷
31. Dujam Fabijanić - Jure - Zadar; vranac
32. Pave Zgobić - Petar - Istra; vranac
33. Šime Odak - Mate - Siverić; vranac
34. Antun Deganić - Alfons - Istra; vranac
35. Vicko Odak - Antun - Kaštela; vranac⁵⁸
36. Šime Vukošić - Andrija - Zemunik; vranac
37. Frane Dominis - Matija - Zadar; vranac⁵⁹
38. Grgur Marković - Antun; vranac
39. Benedikt Rikobelić - Oktavijan - Istra; vranac

Naknadno dopisani:

1. Konjanički potporučnik (*cornetta*): Antun Kažotić; vranac
2. Natporučnik (*capitan tenente*): Giuseppe Stuari; dorat⁶⁰
3. Kadet (*cadetto*): Petar Ivan Krstitelj Pinelli; dorat
4. Kadet (*cadetto*): Ivan Martin Radnić; dorat
5. Glasnik (*forier*): Božo Pinčić - Nikola - Zemunik; vranac⁶¹
6. Kapelan (*cappellano*): Juraj Milašinić
7. Antun Brunetić - Dominik - Kotor; vranac
8. Josip Prtenjača - Stjepan - Polača; vranac
9. Šimun Kalanj - Vid - Brgud; vranac⁶²

⁵⁴ Preminuo je 8.12.1784. te je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁵⁵ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁵⁶ Preminuo je 22.8.1783. te je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁵⁷ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁵⁸ Preminuo je 14.8.1783. i prekrizhen je s osnovnog popisa.

⁵⁹ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁶⁰ Imenovan je kapetanom i naknadno prekrizhen s popisa.

⁶¹ Naknadno je prekrizhen s popisa.

⁶² Naknadno je prekrizhen s popisa.

10. Ivan Sguario - Frane; Istra; vranac⁶³
11. Antun Belavić - Ivan - Zadar; vranac
12. Andrija Šimić - Frane - Golubić; vranac
13. Antun Sorić - Mijat - Sutomišćica; vranac⁶⁴
14. Ivan Bobić - Petar - Pašman; vranac⁶⁵
15. Jerolim Stokerac (*Stocheraz*) - Blaž - Zadar; vranac⁶⁶
16. Grgur Pogorelić/Pogorilić - Frane - Pag; vranac⁶⁷
17. Josip Doarić/Boarić - Krstitelj - Zadar; vranac
18. Dujam Begarić - Frane - Istra; vranac
19. Petar Ostojić - Antun - Brač; vranac
20. Jure Deinić - Ivan - Vrlika; vranac
21. Petar Vardior - Josip - Novigrad; vranac
22. Luka Knežević - Luka - Skradin; vranac
23. Grgo Zopić/Zapić - Mijo - Drniš; dorat
24. Jadre Subašić - Josip - Benkovac; vranac
25. *conte* Kuzma Benja (*Begna*); dorat⁶⁸

⁶³ Naknadno je prekrizhen s popisa.

⁶⁴ Naknadno je prekrizhen s popisa.

⁶⁵ Naknadno je prekrizhen s popisa.

⁶⁶ Naknadno je prekrizhen s popisa.

⁶⁷ Naknadno je prekrizhen s popisa.

⁶⁸ U biljezci dopisanoj uz Benjino ime stoji da je sin *del benemerito defonto colonnello*.

Prilog 3.

Popis ljudstva u satniji pukovnika Tripuna Gregorine prema popisu načinjenom u Kotoru 1. kolovoza 1786. Vidi: *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli*, b. 817, *Cavalleria Croati: Reggimento Trifon Gregorina (1783-1786): Compagnia propria Trifon Gregorina*, Archivio di Stato di Venezia.

1. Pukovnik (*colonnello*): *conte* Tripun Gregorina - Kotor; dorat
2. Konjanički potporučnik (*cornetta*): Antun Kažotić; vranac
3. Kadet (*cadetto*): Petar Ivan Krstitelj Pinelli; dorat
4. Kadet (*cadetto*): Ivan Martin Radnić; dorat⁶⁹
5. Kaplar (*caporal*): Antun Andreis - Petar - Split; vranac
6. Kaplar (*caporal*): Andrija Čipčić - Vicko - Split; vranac
7. Trubač (*trombetta*): Giuseppe Antonio de Pauli - Bernardo - Verona; vranac⁷⁰
8. Trubač (*trombetta*): Antonio dalla Baratta - Francesco - Verona; vranac
9. Timpanist (*timpanista*): Francesco dalla Baratta - Antonio - Verona; ridan⁷¹
10. Vodnik (*marescalco*): Francesco Ballan - Giovanni - Bassano; dorat
11. Sedlar (*seller*): Michiel Boselli - Girolamo - Rovigo; vranac
12. Glasnik (*frier*): Benedikt Rikobelić - Oktavijan - Istra; vranac

Vojnici (*soldati*):

13. Mihovil Carić - Mate - Kosovo; vranac⁷²
14. Lovre Zapić - Mijo - Drniš; vranac
15. Jerolim Baselić/Boselić - Ivan - Herceg Novi; dorat
16. Antun Odak - Antun - Kaštela; vranac
17. Jure Pasetić - Frane - Istra; vranac
18. Jure Pauković/Pašković - Antun - Šibenik; vranac
19. Antun Bauk - Cvitan - Imotski; vranac⁷³
20. Šime Marinović - Petar - Grusi; vranac
21. Andrija Šimić - Frane - Golubić; vranac
22. Josip Doarić/Boarić - Krstitelj - Zadar; vranac⁷⁴
23. Dujam Begarić - Frane - Istra

⁶⁹ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁷⁰ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁷¹ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁷² Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁷³ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁷⁴ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

24. Petar Ostojić - Antun - Brač; vranac⁷⁵
25. Jure Deinić - Ivan - Vrlika; vranac
26. Petar Vardior - Josip - Novigrad
27. Luka Knežević - Luka - Skradin; vranac⁷⁶
28. Grgo Zopić/Zapić - Mijo - Drniš
29. Jadre Subašić - Josip - Benkovac; vranac
30. Duje Marković - Antun - Hvar; dorat⁷⁷
31. Vid Pršutović - Ivan - Zemunik; riđan⁷⁸
32. Anđelo Marković - Božo (*Nadal*) - Kotor; vranac⁷⁹
33. Vicko Pišenić/Pišerić - Šimun - Sukošan; vranac⁸⁰
34. Nikola Manojlović - Mihajlo - Kosovo; dorat⁸¹
35. Dujam Fabijanić - Jure - Zadar; vranac⁸²
36. Šime Odak - Mate - Siverić; vranac
37. Antun Deganić - Alfons - Istra; vranac
38. Šime Vukošić - Andrija - Zemunik⁸³
39. Grgur Marković - Antun - Hvar
40. Antun Brunetić - Dominik - Kotor; vranac
41. Josip Prtenjača - Stjepan - Polača; vranac
42. Andrija Belavić - Ivan - Zadar; vranac

Naknadno dopisani:

1. Poručnik (*tenente*): Juraj Gaetan Katić; dorat
2. Kadet (*cadetto*): *conte* Dominik Nikola Marko Gregorina - Kotor⁸⁴
3. Timpanist (*timpanista*): Nikola Palinić - Niko - Siverić; vranac
4. Nikola Parać - Šimun - Drniš
5. Ivan Dujić - Miško - Vrlika
6. Marko Pletković - Petar - Siverić; vranac

⁷⁵ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁷⁶ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁷⁷ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁷⁸ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁷⁹ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁸⁰ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁸¹ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁸² Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁸³ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁸⁴ U bilješci dopisanoj uz Gregorinino ime stoji da je *figlio del nipote del colonnello, nato 17.*

7. Antun Ljubinović - Stipe - Kaštela; vranac⁸⁵
8. Petar Sorakušić - Josip - Herceg Novi; vranac
9. Ivan Čipčić - Vicko - Split; vranac
10. Petar Vidović - Ivan; vranac⁸⁶
11. Andro Marković - Rade - Kotor
12. Ivan Vulelija - Marko - Biograd na Moru; vranac
13. Josip Barberić; vranac
14. Stjepan Latinčević - Antun - Imotski; riđan
15. Josip Miletić - Toma - Šibenik; vranac
16. Paško Sorić - Frane - Zadar; vranac
17. Jure Otarianović - Miho - Zadar; vranac
18. Ivan Zekan/Zečan - Petar - Kamenari; dorat
19. Antun Sparić - Luka - Kamenari; vranac

⁸⁵ Naknadno je prekršten s popisa.

⁸⁶ Naknadno je prekršten s popisa.

Prilog 4.

Popis ljudstva u satniji pukovnika Tripuna Gregorine prema popisu načinjenom u Trevisu 19. rujna 1790. Vidi: *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli*, b. 819, *Cavalleria Croati: Reggimento Trifon Gregorina (1788-1790): Compagnia propria Trifon Gregorina*, Archivio di Stato di Venezia.

1. Pukovnik (*colonnello*): conte Tripun Gregorina - Kotor; dorat⁸⁷
2. Poručnik (*tenente*): Juraj Gaetan Katić; dorat
3. Konjanički potporučnik (*cornetta*): Anđelo Koršić
4. Kadet (*cadetto*): conte Dominik Nikola Marko Gregorina - Kotor; vranac⁸⁸
5. Kadet (*cadetto*): Marko Kažotić - Antun
6. Kaplar (*caporal*): Antun Andreis - Petar - Split; vranac
7. Kaplar (*caporal*): Andrija Čipčić - Vicko - Split; vranac
8. Trubač (*trombetta*): Antonio dalla Baratta - Francesco - Verona⁸⁹
9. Trubač (*trombetta*): Francesco dalla Baratta - Antonio - Verona; dorat⁹⁰
10. Timpanist (*timpanista*): Giuseppe Baratta - Antonio - Verona⁹¹
11. Vodnik (*marescalco*): Francesco Ballan - Giovanni - Bassano; dorat
12. Glasnik (*forier*): Benedikt Rikobelić - Oktavijan - Istra; vranac

Vojnici (*soldati*):

13. Lovre Zapić - Mijo - Drniš; vranac
14. Jerolim Boselić/Baselić - Ivan - Herceg Novi; dorat
15. Antun Odak - Antun - Kaštela; vranac
16. Jure Pasetić - Frane - Istra; vranac
17. Šime Odak - Mate - Siverić; vranac
18. Antun Brunetić - Dominik - Kotor; vranac⁹²
19. Andrija Šimić - Frane - Golubić; dorat

⁸⁷ Preminuo je između 15. i 22. VI. 1791. te je naknadno prekrizhen s osnovnog popisa.

⁸⁸ U bilješki dopisanoj uz Gregorinino ime stoji da je *figlio del nipote del colonnello*. Naknadno je prekrizhen s popisa.

⁸⁹ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁹⁰ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁹¹ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁹² Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

20. Grgo Zopić - Miho - Drniš; dorat
21. Jadre Subašić - Josip - Benkovac; riđan
22. Nikola Parać - Šimun - Drniš; vranac
23. Marko Plestović - Petar - Siverić; vranac
24. Ivan Čipčić - Vicko - Split; vranac
25. Petar Ostojić - Antun - Brač; vranac⁹³
26. Šime Ivaković - Nikola - Šibenik; vranac⁹⁴
27. Vicko Morner/Mornar - Toma - Skradin; vranac
28. Petar Bacilić - Vicko - Omiš; dorat
29. Nikola Čabatović (*Cabiatovich*) - Jakov - Istra; vranac
30. Marko Aratonić - Jure - Istra; vranac
31. Stipan Usok (*Vsoch*) - Damjan - Benkovac; vranac
32. Dujam Sakomanić - Andrija - Istra; vranac
33. Antun Zorenzić - Petar - Istra; vranac
34. Josip Ivanković - Nikola - Kotor; dorat⁹⁵
35. Ivan Banovac - Ilija - Šibenik; vranac
36. Toma Košlić - Jakov - Kotor; vranac⁹⁶
37. Grgo Kolavac - Marko - Pašman; vranac
38. Ivan Čantić - Krstitelj - Istra; vranac
39. Antun Cvitić - Petar - Plavno; vranac⁹⁷
40. Blaž Ukošić (*Vcossich*) - Mate - Strmica; vranac⁹⁸
41. Šime Bumbak - Ivan - Šibenik; vranac
42. Ivan Grozdanica - Antun - Skradin; riđan

Naknadno dopisani:

1. Kapetan (*capitan*): Vicko Filiberi - Šibenik
2. Kadet (*cadetto*): Ivan Bogetić - Jakov⁹⁹
3. Kadet (*cadetto*): conte Šimun Micheli Vitturi - Vicko - Trogir¹⁰⁰
4. Trubač (*trombetta*): Francesco Fatton - Michiel - Verona; sivac (*lear*)¹⁰¹

⁹³ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁹⁴ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁹⁵ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁹⁶ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁹⁷ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁹⁸ Naknadno je prekrizhen s osnovnog popisa.

⁹⁹ U bilješci dopisanoj uz Bogetićevo ime stoji da je *figlio del capitan Giacomo*.

¹⁰⁰ U bilješci dopisanoj uz kadetovo ime stoji da je *figlio del tenente colonnello Vincenzo*.

¹⁰¹ Naknadno je prekrizhen s popisa.

5. Trubač (*trombetta*): Giovanni Zorzetti - Lorenzo - Verona; sivač
6. Ivan Boglić - Ilija - Vrlika; vranac
7. Josip Pastić - Ivan - Istra; vranac
8. Šime Malević - Pave - Kistanje; riđan
9. Antun Sanelić - Vid - Istra; vranac
10. Antun Peličević - Rade - Istra; vranac
11. Jakov Siena - Frane - Istra
12. Valentin Fošić - Ivan - Istra; vranac
13. Ivan Felicinović - Antun - Zadar; vranac
14. Ivan Bertunić - Josip - Istra; vranac
15. Ante Gambrić - Dume - Istra; vranac

**TRIPUN GREGORINA OF KOTOR (1719-1791) –
COLONEL OF THE CROATIAN CAVALRY
(CROATI A CAVALLO)**

LOVORKA ČORALIĆ AND MAJA KATUŠIĆ

Summary

Based on analysis of the archival material kept at the State Archives in Venice (Archivio di Stato di Venezia, fond *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli*), State Archives in Zadar (Državni arhiv u Zadru, fond *Spisi generalnih providura*), Historical Archives in Kotor (Istorijski arhiv u Kotoru, fond *Sudsko-notarski spisi*) and Diocesan Archives in Kotor (Biskupski arhiv u Kotoru, fond *Matične knjige katedrale sv. Tripuna u Kotoru*), this article highlights the military career of Tripun Gregorina from Kotor, from his first mention in military service as captain (1736), his military activity in the rank of sergeant major (*sargente maggiore*) from the 1750s, to his rise to the lieutenant colonel (*tenente colonnello*) in 1774. Attention has been focused on Gregorina's career as commander (*colonnello*) of a cavalry regiment (1775-1791), with special emphasis on the company (*compagnia*) of which he was directly in charge (its size, native origin of the soldiers, recruitment of soldiers and other). Appended are several lists of the company's men under the military command of Tripun Gregorina.